

ומינה מה תרומה בכזית – And from it; just as *Terumah* is with a *K'zayis*

OVERVIEW

The *Brayta* cites a dispute (regarding one who was *מועל בהקדש במזיד*) between the *חכמים* (who maintain he receives (only) *מלקות*) and *רבי* (who maintains that he receives *שמים* *בידי שמים*). *רבי* derives it through the *גז"ש* of *חטא חטא* from *תרומה*,¹ just as by a *זר* eating *תרומה במזיד* he is the same as by *מיתה* *מחויב* *בידי שמים*. The *Gemara* continues and infers that since the *מיתה* *חיוב* by *מזיד* is derived from *תרומה*, we also need to derive from *תרומה* (this is the meaning of '*ומינה*') the amount needed to eaten to be *מחויב מיתה*, that just as by *תרומה* he is required to eat a *כזית* to be *מחויב מיתה*,² the same rule applies by *מזיד* that he also needs to eat a *כזית* to be *מחויב מיתה*.³ Our *Tosafot* explains why the *Gemara* assumes that we follow the ruling of *דון מינה ואוקי באתרה* as opposed to the ruling of *דון מינה ומינה*.⁴

anticipates a difficulty:

אף על גב דבסוף כל התדיר (ובחיים צא,ב) ובפרק בתרא דמנחות (דף קז,א) -

Even though that in the end of *פרק כל התדיר* and in the last *פרק* of *מנחות* -

איכא למאן דאמר דרבי סבר דון מינה ואוקי באתרה⁵ -

There is one who says that *רבי* maintains *באתרה* ואוקי -

responds:

הכא אין לומר אוקי באתרה מה מעילה דממון שוה פרוטה אף מעילה דאכילה כן -

However, here we cannot say *אוקי באתרה*; meaning just as by a monetary *מעילה* it requires a *שוה פרוטה*, so too the *מעילה* of eating should also require a *שוה פרוטה* (but

¹ Regarding *תרומה* the *Tורה* writes *נפש כי תמעול מעל וחסאה* בשגגה מקדשי וגו' (ויקרא ה,טו) and regarding *תרומה* the *Tורה* writes *ולא ישאו עליו חטא ומתו וגו'* (ויקרא [אמור] כב,ט).

² This is the view of the *חכמים* mentioned on *דף לבב*, (not like *אבא שאול* who requires a *שוה פרוטה*).

³ This would contradict the statement of *רב חייה בר אבין* (on the previous *עמוד*) that there is a *חיוב מיתה* by *מזיד* even for less than a *כזית*.

⁴ When we derive a (general) rule from one case to another (like here where we derive *מיתה* by *מעילה* [through a *גז"ש*] from *תרומה*) there are two options; we can derive the details as well (of this general ruling) from the original source (in our case that just as by *תרומה* the *חיוב מיתה* is only for eating a *כזית*, the same applies by *מעילה*, that the *חיוב מיתה* is only *בכזית*). This is referred to as *דון מינה ומינה* (derive from it [the source] the general law [that there is a *חיוב מיתה*] and the particulars of that law [that it needs to be *בכזית*]). The other choice is that we only derive the general law from the original source, however the details are not derived from the original source, but rather are in accordance with the principles of the derived law (in our case we derive from *תרומה* that there is a *חיוב מיתה*; however the details are in accordance with the laws of *מעילה* where the *חיוב* is when there is a *שוה פרוטה* [not a *כזית*]); this is referred to as *דון מינה* (derive it from the source, however) *באתרה* (the details should be as they are in its place; by *מעילה*).

⁵ See footnote # 4. Why therefore does the *Gemara* assume that *תרומה בכזית* אף *מעילה בכזית* (which follows the ruling of *דון מינה ואוקי באתרה*), perhaps we should say that by *מעילה* the requirement is a *שו"פ* not a *כזית*!

not a כזית); the reason we cannot say this -

דהא אכילה דהקדש מאכילה דתרומה יליף -

Is because we derive the rule of מעילה by eating הקדש (that there is a מיתה חיוב מיתה) from the eating of תרומה -

והיאך יהיה בו מיתה אם לא כשיעור אכילת תרומה⁶ -

So how can there be מיתה by מעילה דהקדש unless there is the same amount as there is by אכילת תרומה, which is a כזית -

דבשאר נהנה ליכא מיתה⁷ אלא מאכילה אפילו לרבי דומיא דתרומה⁸ -

For by other cases of deriving benefit from הקדש (besides אכילה) there is no מיתה even according to רבי, except for אכילה of הקדש, for it is similar to תרומה, where the חיוב מיתה is only for אכילה.

Tosfos asks:

ואם תאמר⁹ אמאי אין מפרש¹⁰ לא אם אמרת בשאר מצות -

מעילה גמרא explain the difference between מעילה and other איסורי תורה (for which a קרבן is brought), by saying, they are not the same; for if you say by other מצות that they do not bring a קרבן for a מזיד, that is because -

שלא חייב מיתה עד דהוי כזית בכדי אכילת פרס¹¹ תאמר במעילה דאפילו בעינן כזית -

There is no מיתה unless חיוב מיתה פרס; can you say that by אכילת פרס, for even if we require a כזית for מיתה -

הא נתן בפרק הנהנה (מעילה כ,א) צירף את המעילה¹² אפילו לזמן מרובה -

But nevertheless we learnt in משנה in פרק הנהנה, if he combined the מעילה even for an extended period he is חייב¹³. The גמרא should have made this distinction to explain

⁶ How is it possible that if one eats less than a כזית of הקדש (even if it is worth a פרוטה) that he should be חייב מיתה, since the entire concept of מעילה by הקדש is derived from תרומה, and by תרומה a זר must eat at least a כזית to be מחוייב מיתה.

⁷ בהנאת הקדש ששגגתה מעילה רש"י (ד"ה הזיד) who states (seemingly) disagrees with תוספות that there is a חיוב מיתה for הנאה even for מזיד.

⁸ Therefore, since the חיוב מיתה by מעילה is only by אכילה [exclusively (but not by the הנאה of איסור הקדש)], which we derive from תרומה, this teaches us that this is not a rule that conforms to the norms of מעילה (since it does not apply to הנאה, which is an integral part of מעילה) therefore we must assume that this rule is exclusively based on the גז"ש from תרומה, it follows therefore that in this case we say מינה ומינה, and not באתרה.

⁹ See 'Thinking it over' # 1.

¹⁰ The גמרא (previously on לב, and on this עמוד) gives various explanations why it was necessary for the תורה to write וחסא to exclude במעילה from a קרבן, when we (seemingly) could derive it from all the other איסורים where the חיוב קרבן is only בשוגג and not במזיד. Our תוספות asks why the גמרא did not offer a different explanation.

¹¹ The rule by all איסורי אכילה is that one is not חייב unless he ate a כזית within the time it takes to eat half (פרס) a loaf of bread (which is [the equivalent of] either three eggs or four eggs).

¹² He did not do the מעילה at one time but rather it was done in stages (i.e. he ate a חצי זית and then later after the time of חצי זית elapsed he ate another חצי זית), nevertheless there is a מעילה.

¹³ (Presumably) he will be חייב אכילה if he ate it בשוגג, and will be חייב מיתה (according to רבי) or מלקות.

why we cannot derive the איסורים from the other מעילה במזיד פטור קרבן.

answers: תוספות

ויש לומר דאיכא נמי למיפרך דנילף מתרומה שלא¹⁴ יצטרף:

And one can say; that we can also challenge this assumption by saying **that we should derive מעילה from תרומה that it should not be combined** over an extended period, but rather it should be limited to a פרס בכדי אכילת פרס, so (since we can derive from תרומה that גמרא (איסורים is like all other מעילה, and בכדי אכילת פרס must also be אכילת הקדש therefore the גמרא chose another distinction.

SUMMARY

Since the חיוב מיתה by מעילה is only by אכילה [exclusively (but not by הנאה (איסור הנאה)], דון מינה ומינה therefore we must assume תרומה, which we derive from תרומה.

THINKING IT OVER

1. What connection is there (if any) between final question, תוספות¹⁵, and that which preceded it in this תוספות?

2. תוספות writes that we can derive מעילה from תרומה that we cannot combine two אכילות.¹⁶ How would we then explain the גמרא in מעילה (cited in our תוספות¹⁷) which clearly states that by מעילה two אכילות are מצטרף?¹⁸

(according to the רבנן) if he ate it במזיד.

¹⁴ See 'Thinking it over' # 2.

¹⁵ See footnote # 9.

¹⁶ See footnote # 14.

¹⁷ See footnote # 12.

¹⁸ See מהרש"א and מהר"ם.